

Vijfdaagse training Tastzintuiglijke Beeldende Therapie (TBT) **Verdieping** Terschelling

Programma:

Zondagavond: diner, kennismaking en introductieprogramma (19.00 -21.30 uur).

Maandagochtend: kennismaking en Geleid tekenen; *Geführtes Zeichnen*; *Guided Drawing*. In de door Maria Hippius-Gräfin Dürckheim ontwikkelde methodiek van het *Geführtes Zeichnen* (Loomans 1991, Boschloo en Demmers in Schweizer, 2009), ook wel “*Guided Drawing*” (Elbrecht 2007, 2018) staat het werken met de handen en het volgen van de innerlijke impuls via de handen centraal. Tijdens de praktijk van het werken met cliënten als beeldend therapeut en beeldend kunstenaar ben ik in de loop der jaren geboeid geraakt door het ‘weten van de handen.’ Het luisteren naar of volgen van de handen in het beeldend werken leidt tot een beeldende expressie, die in de uitdrukingsvorm heel direct is, dit in tegenstelling tot de meer bedachte vormen. Door met de ogen dicht de eigen handen en tekenbeweging te volgen komt men dichterbij zich/haarzelf, de eigen beweging, en de ervaring van een directe gevoelsreflectie. In dit onderdeel een hernieuwde kennismaking met deze methode (10.00-13.00 uur).

Maandagmiddag: **TBT en Haptonomie: een effectieve en affectieve combinatie.**

Ochtendprogramma, opstart: uitwisseling praktijkervaringen en uitleg programma. TBT : theoretische onderbouwing van een haptische en tastzintuiglijke benadering van beeldende therapie en beeldend werken. De filosofie van het Lichaam en uitgangspunten met betrekking tot de lichamelijke in de TBT. Het *Expressive Therapies Continuum* concept van Hinz wordt ingezet om de uitgangspunten van de TBT benadering te verduidelijken (14.30- 17.00 uur).

Maandagavond: Atelier: beeldend werken naar keuze. In de Atelier setting wordt naar keuze gewerkt aan het eigen beeldend proces vanuit een van de aangeboden werkvormen. Ter afronding is er tijd en ruimte voor reflectie en een gezamenlijke bespreking (19.30 - 21.00 uur).

Dinsdagdagochtend: TBT en Tastzintuiglijk werken met klei. Vanuit de Tastzintuiglijke Beeldende Therapie een kennismaking met het werken vanuit haptische perceptie. De klei op het kleiveld staat centraal, gekoppeld aan het werken met aan trauma gerelateerde problematiek. Dit concept wordt mede onderbouwd vanuit *neuroscience* en bevat veel beschrijvingen van *haptic perception*, de tastzintuiglijke waarneming in het werken met de handen in de klei (Elbrecht). Vanuit de Tastzintuiglijke Beeldende Therapie een kennismaking met het werken vanuit haptische perceptie (10.00 - 12.30 uur).

Dinsdagmiddag: Atelier: beeldend werken naar keuze. In de Atelier setting wordt naar keuze gewerkt aan het eigen beeldend proces vanuit een van de aangeboden werkvormen. Ter afronding is er tijd en ruimte voor reflectie en een gezamenlijke bespreking (14.00- 16.30 uur).

Woensdagochtend: tekenen en schilderen in en met 't Tijdloze Uur. 't Tijdloze Uur is de titel van het boek van Michiel Czn. Dhont; daarin beschrijft hij, naast de methodiek, verschillende beeldende werkvormen en toepassingen. Dhont gaat uit van een creatief leer /groei model (Dhont, 2000). De oefeningen zijn gericht op het stimuleren van de integratie van cognitieve, emotionele en sociale intelligentie. Het werken vanuit beweging en intuïtie staat daarbij centraal. Het werken met de spontane letterlijke beweging van het lichaam, met name de handen, sluit in de praktijk goed aan bij een haptische, tastzintuiglijke benadering. In deze workshop wordt gewerkt in het platte vlak in een

combinatie met muziek. Aan de hand van de eigen ervaringen / casuïstiek bespreken we de verschillende toepassingen in de praktijk (10.00 - 12.30 uur).

Woensdagmiddag vrije tijd

Woensdagavond: TBT en Tastzintuiglijk werken met klei: vervolg. Opstart: uitwisseling praktijkervaringen met klei. Rond de toepassingen in de praktijk worden theoretische aanknopingspunten aangereikt en (mogelijke) indicaties uitgewisseld (19.00 - 21.00 uur).

Donderdagochtend: TBT en Haptonomie: Beeldende therapie en de rakende tast. Ochtendprogramma, opstart: uitwisseling praktijkervaringen en uitleg programma. Het fysieke tactiele werken met de verschillende materialen is de basis van waaruit (beeldend)therapeutische processen aangestuurd kunnen worden (Bingley, 2012). In de TBT wordt gezocht naar een beschrijving door en vanuit de aanrakende en geraakte handen, omdat daar de mogelijke werkzame factoren geactiveerd worden in een '*active passivity*' (Irigaray, 1993). Toelichting op uitgangspunten in de TBT vanuit het begrip *active passivity* en daaruit volgende mogelijke houdingsaspecten van de therapeut/ begeleider. Aansluitend Geleid tekenen, deel 2: van krijt naar verf. In deze workshop werken we van krijt naar verf, zodat de zintuigen ruim aan bod kunnen komen als de "spionerende voorposten van het lichaam" (Damasio, 2010). In het tweede gedeelte van de workshop staan we stil bij de toepassingen in de praktijk. Hiervoor kun je casuïstiek inbrengen (10.00- 12.30 uur).

Donderdagmiddag: Atelier: beeldend werken naar keuze en er kan in drietallen geoefend worden met een van de aangeboden werkvormen (14.00- 16.30 uur).

Donderdagavond: Terugblik en evaluatie van het eigen beeldend proces en de mogelijke toepassingen in het werken in de praktijk, en een gezamenlijke bespreking (19.00 - 21.00 uur).

Vrijdagochtend: afronding en uitreiking certificaat (10.00- 11.30 uur)
Accreditatie punten 25 aangevraagd bij de SRVB (NVPA)